

Ku zrównoważonej przyszłości: współpraca biznesu i administracji

Czy biznes i samorząd mogą skutecznie współpracować? Ich interesy są w pewnym sensie zbieżne – obie strony dążą do zadowolenia maksymalnie szerokiej grupy odbiorców swoich usług, klientów lub mieszkańców. Ponieważ wiele zadań wymaga jednoczesnego działania ze strony przedsiębiorców i urzędników, rośnie rola instytucji potrafiących skutecznie komunikować się z obiema grupami, rozumiejących odmienne potrzeby i starających się integrować różne podejścia dla wspólnego dobra. Mediatorami i jednocześnie aktywnymi uczestnikami tego twórczego dialogu mogą być zwłaszcza instytucje otoczenia biznesu, takie jak Krakowski Park Technologiczny (KPT), który od 25 lat skutecznie działa na rzecz rozwoju małopolskiego ekosystemu gospodarczego.

Znaczenie takich podmiotów rośnie zwłaszcza w obliczu coraz poważniejszych wyzwań ekologicznych – miasta próbują dostosować się do nowych regulacji, ograniczyć zużycie energii, wsłuchują się w głosy mieszkańców postulujących zmniejszenie emisji. Dodatkową motywacją są przyjęte przez UE postanowienia Europejskiego Zielonego Ładu, który zwiększa dynamikę działań na rzecz ochrony środowiska. Coraz większą popularność zyskuje też koncepcja *smart city*, czyli przestrzeni zaprojektowanej z nastawieniem na wykorzystywanie nowoczesnych technologii, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, i zapewniającej użytkownikom wysoki komfort życia. Podobnych inicjatyw nie sposób jednak wdrożyć bez odpowiedniego kapitału wiedzy i zaplecza koncepcyjno-technologicznego. Parki technologiczne, pośredniczące między przedsiębiorcami, administracją a uczelniami, odgrywają tutaj niebagatelną rolę.

Dobrym przykładem projektu angażującego samorząd, który przy jego realizacji korzysta ze wsparcia merytorycznego innych interesariuszy, jest **Strategia SMART_KOM dla Krakowa i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego** (Krakowski Park Technologiczny 2021), opracowana przez KPT w partnerstwie z Urzędem Miasta Krakowa, Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego oraz partnerami zagranicznymi: Uniwersytetem Technicznym w Wiedniu oraz Forum Virium z Helsinek. Choć od stworzenia strategii minęło już 9 lat, to ciągle pozostaje ona aktualna w czterech newralgicznych dla funkcjonowania Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego obszarach: mobilności i środowiska; partycypacji i jakości przestrzeni publicznej; zdrowia i aktywności mieszkańców oraz polityki informacyjnej i otwartych danych. Kompleksowe przedstawienie tych zagadnień w Strategii nie byłoby możliwe bez ścisłej współpracy, dzięki której instytucje przekroczyły swoje granice kompetencyjne. W procesie współtworzenia Strategii uczestniczyło ponad 450 ekspertów reprezentujących administrację lokalną, regionalną, uczelnie, przedsiębiorców, instytucje otoczenia biznesu, a także organizacje pozarządowe i obywateli. Dokument stał się mapą drogową wyznaczającą kierunki działań w dążeniu do budowania miasta inteligentnego, a wiele pomysłów projektowych zostało już zrealizowanych – przykładem są inicjatywa korytarza czystej mobilności i strefy ograniczonego ruchu na krakowskim Kazimierzu, bilet aglomeracyjny, koncepcja P&R czy centra aktywności seniora. Stary tabor autobusowy został zastąpiony przez nowoczesne pojazdy hybrydowe i elektryczne, poprawiono organizację ruchu w centrum miasta, z naciskiem na zwiększenie roli

komunikacji zbiorowej. Uwagę poświęcono również obszarowi danych – przedstawiciele kadry kierowniczej UMK mogli wziąć udział w szkoleniu „Otwarte dane – polityka otwierania danych, zarządzanie danymi i w oparciu o dane – korzyści dla urzędu” zorganizowanym przez KPT.

Wiele potencjalnych korzyści niesie również projekt **ATELIER – AmstERdam and BiLbao citizen drivEn smaRt cities**, prowadzony przez Urząd Miasta Krakowa, do realizacji którego w roli eksperta został zaproszony Krakowski Park Technologiczny. Trwająca od ponad roku intensywna praca gremium eksperckiego ma prowadzić do utworzenia Dystryktów Dodatknych Energetycznie (na wzór ośrodków z Holandii i Hiszpanii), czyli obszarów zabudowy, które wytwarzają więcej energii, niż jej zużywają, a co za tym idzie – przyczyniają się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Zdobyte doświadczenia będą mogły zostać następnie wykorzystane w pozostałych miastach biorących udział w inicjatywie (oprócz Krakowa są to m.in. Budapeszt, Ryga i Kopenhaga). Projekt kładzie szczególny nacisk na kwestie energooszczędności budynków i wykorzystanie inteligentnych rozwiązań. Zwieńczeniem wspólnych wysiłków będzie „Wizja miasta 2050” – opis wykorzystywany w dokumentach strategicznych, nakształający ścieżkę transformacji energetycznej Krakowa oraz uwzględniający głosy przedstawicieli różnych grup i środowisk. Krakowski Park Technologiczny działa w projekcie jako doradca merytoryczny.

Współpraca pomiędzy samorządem a biznesem realizowana jest również przez inicjatywy o mniej formalnym charakterze, w których wszystkie strony sygnalizują wolę współdziałania. Tego rodzaju porozumieniem jest **Pakt dla klimatu**, nad którym pieczę sprawuje Wydział Gospodarki Komunalnej i Klimatu UMK, a uczestniczy w nim 17 kluczowych podmiotów (stan na sierpień 2024 r.) reprezentujących biznes i naukę (wśród nich Krakowski Park Technologiczny). Wymiana informacji pomiędzy uczestnikami, koordynacja ich działań i promocja wspólnych rozwiązań przyjaznych dla klimatu ułatwi realizację ambitnych celów proklimatycznych. Przystępujący do Paktu są zobowiązani do raportowania swojej aktywności, informują też o planowanych

inicjatywach, a świadectwem ich aktywnego uczestnictwa jest certyfikat. Współpraca wielu podmiotów tworzy nowe forum wymiany dobrych praktyk i promocji rozwiązań korzystnych dla środowiska.

Ta kooperacja może zaistnieć w jeszcze innym wymiarze dzięki opracowywanemu **Kontraktowi Klimatycznemu dla Krakowa**. To dokument, który prezentuje strategię osiągnięcia neutralności emisyjnej przez miasto. Zawiera on podsumowanie dotychczasowych polityk i zrealizowanych programów oraz zapowiada kolejne działania zmierzające do ograniczenia emisji przez miasto. Ważną rolę w jego kształtowaniu odgrywa Zespół Doradczy Portfela „Zeroemisyjny Kraków” – opiniotwórcze ciało złożone z przedstawicieli środowisk naukowych, biznesowych, ekspertów i samorządowców, w tym specjalistów z Krakowskiego Parku Technologicznego. Sam Portfel to zbiór procedur proklimatycznych, pogrupowanych w taki sposób, by łatwiej było nimi zarządzać. Głos ekspertów z KPT może współbrzmieć z propozycjami władarzy miasta również podczas wydarzeń biznesowych o dużej randze, takich jak Open Eyes Economy Summit. Podczas ósmej edycji kongresu w 2023 r. przedstawiciele UMK oraz Krakowskiego Parku Technologicznego uczestniczyli w panelu „Społeczna odpowiedzialność biznesu w zakresie udziału w transformacji klimatycznej”.

Działaniom KPT o zasięgu regionalnym towarzyszą projekty międzynarodowe, w myśl hasła *act locally, win globally*. Krakowski Park Technologiczny jest uczestnikiem inicjatyw, dzięki którym wspomniane wyżej przedsięwzięcia oraz praktyki z miasta i regionu mogą być promowane na arenie europejskiej. Projekty Greene 4.0 i Smart Circuit gromadzą instytucje ze Słowenii, Niemiec, Austrii, Czech, Włoch, Węgier, Słowacji i Chorwacji, a także podmioty z Małopolski. W ramach przedsięwzięć prowadzone są pilotaże nowych usług, powstają sieci współpracy, które dają uczestnikom okazję do nawiązania nowych kontaktów biznesowych oraz promocji rozwiązań z zakresu ekologicznej produkcji i gospodarki o obiegu zamkniętym. Działający przy KPT hub4industry, należący do sieci European Digital Innovation Hub, wspiera przedsiębiorstwa we wprowadzaniu rozwiązań z zakresu przemysłu 4.0.

Współpraca administracji miejskiej, regionalnej i instytucji otoczenia biznesu nie ogranicza się jednak tylko do działania w ramach inicjatyw wyznaczonych formalnymi ramami. Szczególną rolę odgrywa tu transfer wiedzy. Nie chodzi jedynie o proste przekazywanie informacji, wykresów i wycień – równie istotne znaczenie ma zdolność wspomnianych podmiotów do przetwarzania wiadomości z różnych źródeł, odpowiadania na potrzeby różnych interesantów, wreszcie – do tworzenia spójnej koncepcji działania. W tym procesie kluczowi są ludzie, którzy rozumieją naturę wyzwań, potrafią zdefiniować wspólny plan działań i konsekwentnie go realizują. Funkcjonująca w dynamicznie zmieniającym się środowisku administracja miejska może odwołać się do sprawdzonych metod wykorzystywanych przez instytucje otoczenia biznesu. Z myślą o takich przypadkach powstała publikacja *Jak wprowadzać innowacje? Praktyczny przewodnik dla administracji* (Krakowski Park Technologiczny 2021). Na kilkudziesięciu stronach broszury Krakowski Park Technologiczny zawarł porady ułatwiające wprowadzanie innowacji (m.in. ekologicznych) w przestrzeni miejskiej. Proces ko-kreacji, w arkana którego wprowadza tekst, kładzie nacisk zwłaszcza na uwzględnianie potrzeb końcowych użytkowników produktu, usługi czy rozwiązania. Myślenie w tych kategoriach, od lat obecne w biznesie, zajmuje coraz istotniejsze miejsce w działaniach nowoczesnych samorządów. Ko-kreacja opiera się na metodologii *design thinking*, zgodnie z którą działanie przechodzi przez fazy analizy zgromadzonych informacji, definiowania najistotniejszych problemów, tworzenia rozwiązań, ich prototypowania oraz testowania. Tak nakreślone ramy ułatwiają pracownikom administracji lepsze zarządzanie czasem i szukanie odpowiedzi na potrzeby obywateli.

Liczne przykłady udanej współpracy samorządu i biznesu pozwalają z optymizmem spoglądać w przyszłość, w której interesy różnych grup – przedsiębiorców, urzędników, mieszkańców – nie wykluczają się wzajemnie, lecz harmonizują ze sobą, tworząc przestrzeń twórczej, korzystnej kooperacji. Warunkami powodzenia są dbanie o rozwój platform wymiany wiedzy

i doświadczeń, świadomość wyzwań i gotowość do przekraczania instytucjonalnych granic. Taką wartość wnoszą opisane wyżej inicjatywy i projekty. Gromadzona wiedza ekspercka, pilotaże nowych usług i technologii, innowacje procesowe czy nowe narzędzia oceny są kluczowe zarówno w kontekście ewaluacji polityk publicznych, jak i prowadzenia przedsiębiorstwa. Dzięki bliskiej współpracy ze specjalistami, także zagranicznymi, samorządy mogą trafniej przewidywać trendy i zmiany w preferencjach odbiorców usług, lepiej przygotować się na potencjalne ryzyka, a tym samym podejmować bardziej świadome decyzje.

Bibliografia:

- Greene 4.0, Interreg Central Europe, <https://www.interreg-central.eu/projects/greene-4-0/> [dostęp: 3.09.2024].
- Smart Circuit, Interreg Central Europe, <https://www.interreg-central.eu/projects/smart-circuit/> [dostęp: 3.09.2024].
- Krakowski Park Technologiczny, *Strategia SMART_KOM, czyli mapa drogowa dla inteligentnych rozwiązań w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym*, https://www.kpt.krakow.pl/wp-content/uploads/2015/03/raport_smart_kom_sklad_kor10_aktywny.pdf [dostęp: 3.09.2024].
- Krakowski Park Technologiczny (2021), *Jak wprowadzać innowacje? Praktyczny przewodnik dla administracji*, <https://www.kpt.krakow.pl/wp-content/uploads/2021/06/jak-wprowadzac-innowacje--praktyczny-przewodnik-dla-administracji-1.pdf> [dostęp: 3.09.2024].

Agnieszka Włodarczyk-Gębik

Krakowski Park Technologiczny
awlodarczyk@kpt.krakow.pl

Urszula Woźniak

Krakowski Park Technologiczny
uwozniak@kpt.krakow.pl

Kacper Miodoński

Krakowski Park Technologiczny
kmiodonski@kpt.krakow.pl

